

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 589/2022-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného obchodnou spoločnosťou Weis & Partners s. r. o., Ivanská cesta 30/B, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Peter Weis, proti uzneseniu Súdnej rady Slovenskej republiky č. 151/2021 z 18. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 29. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prácu podľa čl. 35 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy a svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) č. 151/2021 z 18. júna 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia, to následne zrušiť a priznať mu finančné zadost'učinenie v sume 200 000 eur, čo odôvodňuje verejným pošliapaním jeho dobrého mena a povesti a znížením jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi bol 21. apríla 2021 predsedníčkou Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) podaný návrh na začatie disciplinárneho konania pre podozrenie zo závažného disciplinárneho previnenia nezlučiteľného s funkciou sudcu podľa § 116 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b), f) a i) a ods. 3 písm. d) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), za čo predsedníčka okresného súdu navrhla uložiť sťažovateľovi disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 zákona o sudcoch, teda odvolanie

z funkcie sudcu, a zároveň navrhla dočasné pozastavenie funkcie sudcu až do právoplatného skončenia disciplinárneho konania. Disciplinárny senát súdnej rady podľa § 22 ods. 1, ods. 2 písm. b) a ods. 3 zákona o sudcoch rozhodnutím č. k. 3 Ds 1/2021 z 28. apríla 2021 návrh predsedníčky okresného súdu na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu sťažovateľovi zamietol. Predsedníčka okresného súdu podala proti označenému rozhodnutiu odvolanie, o ktorom nebolo do podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté. Taktiež nebolo rozhodnuté o samotnom návrhu predsedníčky okresného súdu uložiť sťažovateľovi disciplinárne opatrenie (odvolanie z funkcie sudcu).

3. Proti sťažovateľovi podal 31. mája 2021 návrh na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu predseda súdnej rady. Súdna rada 18. júna 2021 jednohlasne vyhovel predmetnému návrhu a napadnutým uznesením rozhodla o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu sťažovateľa, až kým nepominú dôvody na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu, najviac na šesť mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) Predseda súdnej rady je proti nemu zaujatý, čo preukazujú jeho mediálne vyjadrenia, napr. v televíznej relácii Teleráno, ako aj výrok, že „*ústava v čase núdzového stavu neplatí*“, a napokon aj verejné, vedomé a systematické porušovanie protipandemických opatrení samotným predsedom súdnej rady. Aj keď predseda súdnej rady o svojom návrhu nehlasoval, podľa názoru sťažovateľa bolo na účel ochrany jeho práv potrebné, aby predseda súdnej rady ani nevedol príslušné zasadnutie súdnej rady ako jej predseda.
- b) Do času podania ústavnej sťažnosti nebolo právoplatne rozhodnuté o akomkoľvek jeho protiprávnom konaní v súvislosti s údajným porušením protipandemických opatrení. Súdna rada mu nemohla pozastaviť výkon funkcie sudcu, pretože na uvedený účel je nevyhnutná existencia jeho protiprávneho konania.
- c) V jeho veci bola porušená zásada *ne bis in idem*, pretože proti nemu bolo vedené disciplinárne konanie na podnet predsedníčky okresného súdu a následne aj na podnet predsedu súdnej rady.
- d) Návrh predsedu súdnej rady na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu je nezrozumiteľný, pretože z neho nie je zrejmé, či jeho konaním, resp. opomenutím skutočne môže byť ohrozená dôveryhodnosť súdnictva a jeho dobrá povest'. Navyše, návrh je nesprávne gramaticky formulovaný, čo taktiež spôsobuje jeho nezrozumiteľnosť. Samotné napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne odôvodnenie, preto nemôže byť zákonné a ani preskúmateľné.
- e) V predmetnej veci je diskriminovaný, pretože nebol úspešný s návrhom na inštaláciu plexiskla v pojednávacej miestnosti, ktoré by umožňovalo vedenie pojednávania bez prekrytia dýchacích ciest, pričom podľa jeho vedomostí niektoré iné súdy v rámci Slovenskej republiky takéto plexisklo do pojednávacích miestností nainštalovali.
- f) Členovia súdnej rady mu kládli neprípustné sugestívne a kapciózne otázky, zatiaľ čo predseda súdnej rady protiprávne zasahoval do jeho obhajoby a neumožnil jeho právnomu zástupcovi vyjadriť sa k niektorým otázkam a reagovať na niektoré poznámky členov súdnej rady. Celý proces možno podľa sťažovateľa označiť ako inkvizičný, keď sa vopred vychádzalo z prezumpcie jeho viny. Súdna rada nevykonala ním navrhnuté znalecké dokazovanie, ktorým by sa vyvrátili

nepodložené tvrdenia o údajnej možnosti šírenia COVID-19 osobou neprejavujúcou klinické príznaky ochorenia.

g) Dlhodobé prekrytie horných dýchacích ciest nemá podľa jeho názoru vedecký základ a navyše má negatívne zdravotné dôsledky priamo na osobu nosiacu rúško, resp. respirátor, a teda sa touto povinnosťou zasahuje do jeho základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy. On sám predložil lekárske potvrdenia, že prekrytie horných dýchacích ciest mu spôsobuje zdravotné komplikácie.

h) Podľa čl. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny má záujem a blaho človeka prednosť pre výhradným záujmom vedy a spoločnosti. Z uvedeného podľa sťažovateľa vyplýva, že záujmy jednotlivca sa nikdy nesmú podrobovať verejnému záujmu.

i) Sám sa preukázal potvrdením o prekonaní ochorenia COVID-19, a teda jeho dlhodobá imunita je (bola) na vyššej úrovni, ako je imunita zaočkovaných jednotlivcov. Preto ani len nemohol ohrozovať zdravie iných.

j) Ako sudca môže v zmysle § 194 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) predbežne posúdiť, či sú vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad verejného zdravotníctva“) v súlade s ústavou. Navyše, do rozhodnutia ústavného súdu o návrhu generálnej prokurátora (sp. zn. PL. ÚS 8/2021) nie je (nebol) ako sudca povinný riadiť sa príslušnými vyhláškami.

k) A napokon, vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) nemá splnomocnenie na obmedzenie základných práv a slobôd. Svoju právomoc podľa sťažovateľa prekročil aj úrad verejného zdravotníctva, ktorý nie je oprávnený sám prijímať režimové opatrenia. Jeho vyhlášky sú tak neúčinné a nevykonateľné a ich vymáhanie je protiprávnym konaním, a to zločinom nátlaku podľa § 192 ods. 4 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Príslušné vyhlášky taktiež porušujú princípy dobrej správy, ktoré vyplývajú z čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 1 a 2 a ďalších článkov ústavy. Základné práva jednotlivcov nezanikajú prijatím protiprávných vyhlášok a taktiež ich v zmysle už uvedeného nemožno považovať za platné a účinné, a teda ani neexistuje povinnosť riadiť sa nimi.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prácu podľa čl. 35 ods. 3 ústavy, jeho základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy a jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým mu súdna rada dočasne pozastavila výkon funkcie sudcu.

6. Základné právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je subjektívnym právom procesným, z čoho vyplýva, že slúži presadeniu iného subjektívneho práva hmotnej povahy, ktoré sa realizuje uplatnením kompetencie orgánu verejnej moci (iného ako orgánu súdnej moci) v individuálnej veci. Orgány verejnej moci teda v konkrétnych prípadoch poskytujú hmotným subjektívnym právam účinnú ochranu práve dôsledným rešpektovaním základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

7. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ za takéto právo hmotnej povahy považuje jeho právo na prácu podľa čl. 35 ods. 3 ústavy (Občania majú právo na prácu. Štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje občanov, ktorí nie z vlastnej viny nemôžu toto právo vykonávať. Podmienky ustanoví zákon.) a jeho právo na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy (Každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.). Sťažovateľ však ústavnému súdu bližšie neobjasnil právne úvahy podporujúce záver, že právo na prácu podľa čl. 35 ods. 3 ústavy by malo pokrývať aj výkon verejnej funkcie sudcu. Podobne ústavnému súdu neobjasnil ani to, prečo by na daný účel bolo relevantné jeho právo na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy.

8. Bez ohľadu na uvedené je ústavný súd pripravený akceptovať, že takéto hmotné subjektívne právo je základné právo sťažovateľa na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy zahŕňa aj právo volené a iné verejné funkcie nerušené vykonávať (III. ÚS 62/2011). Dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu možno podľa názoru ústavného súdu považovať za zásah do nerušeného výkonu verejnej funkcie.

9. Zohľadňujúc uvedený rámec, ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je možné preskúmať s ohľadom na právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Pokiaľ ide o konkrétne štandardy tohto prieskumu, ústavný súd sa im bude venovať individuálne pri posúdení konkrétnych námietok sťažovateľa.

III.1. Námietka zaujatosti predsedu súdnej rady:

10. Sťažovateľ namieta, že predseda súdnej rady je proti nemu zaujatý, čo namietal aj na zasadnutí súdnej rady, avšak jeho námietka mala byť predsedom súdnej rady zamietnutá. Na podporu svojho tvrdenia o zaujatosti predsedu súdnej rady odkazuje na mediálne vyjadrenia predsedu súdnej rady „napríklad v relácii *Teleráno*“, ako aj „*systematické porušovanie protipandemických opatrení samotným predsedom súdnej rady*“. K tomuto ďalej uviedol, že predseda súdnej rady sa o ňom mal vyjadrovať sarkasticky a posmešne a mal prejedukovať rozhodnutie súdnej rady [námietka a)].

11. Pokiaľ sťažovateľ odkazuje na vyjadrenia predsedu súdnej rady v televíznej relácii *Teleráno*, ústavný súd konštatuje, že obsah výrokov, ktoré mali byť predsedom súdnej rady vyslovené, sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti nijako nešpecifikoval, o to menej preukázal, že by z nich vyplývala relevantná obava vo vzťahu k nezaujatosti predsedu súdnej rady. V tomto smere si sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, nesplnil povinnosť podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uviesť konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd, čo už samo osebe zakladá dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa čl. 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitostí predpísaných zákonom.

12. Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že uplatnenie námietky porušenia základných práv, ktorá otvára priestor pre dohady a dedukcie, nemožno zo strany ústavného súdu akceptovať (III. ÚS 179/2018, I. ÚS 386/2019).

13. Ústavný súd nemôže preskúmať všeobecnú námietku zaujatosti bez bližšej identifikácie obsahu výrokov a kontextu, v ktorom boli vyslovené. Je povinnosťou sťažovateľa označiť konkrétne sporné vyjadrenia vrátane ich zdroja, ako aj skutkovú a právnu argumentáciu, ktorá podporuje jeho tvrdenie o nedostatku nezáujatosti predsedu súdnej rady. V tomto smere ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený advokátom a navyše má sám právnické vzdelanie a relevantnú prax ako sudca všeobecného súdu, a preto mu musí byť zrejmé, aké povinnosti mu v súvislosti s jeho tvrdeniami a námietkami zo zákona o ústavnom súde vyplývajú.

14. Vo vzťahu k ďalšej všeobecnej námietke sťažovateľa o tom, že predseda súdnej rady mal uviesť, že „*ústava v čase núdzového stavu neplatí*“ (opäť bez odkazu na zdroj, z ktorého sťažovateľ čerpal), ústavný súd nad rámec už uvedeného konštatuje, že sťažovateľ ústavnému súdu neobjasnil príčinnú súvislosť medzi označeným výrokom, ktorý mal byť predsedom súdnej rady vyslovený, a ním vnímanou zaujatosťou predsedu súdnej rady proti jeho osobe. Povedané inak, aj ak by takýto výrok zaznel, čo nebolo nijakým spôsobom preukázané, zo strany sťažovateľa nebolo vôbec vysvetlené, prečo by z predmetného výroku mala vyplývať ním tvrdená zaujatosť predsedu súdnej rady (práve a konkrétne) proti jeho osobe. Odôvodnenie vzťahu príčinnej súvislosti absentuje aj medzi ním tvrdným systematickým porušovaním protipandemických opatrení predsedom súdnej rady, ktoré taktiež nebolo nijakým relevantným spôsobom preukázané, a údajnou zaujatosťou predsedu súdnej rady proti jeho osobe.

15. Ak sťažovateľ v uvedenej súvislosti poukazuje na možnosť rizika systémového nedostatku nestrannosti a nezáujatosti v konaní pred súdnou radou z dôvodu, že predkladateľom návrhu na dočasné pozastavenie výkonu jeho funkcie sudcu bol predseda súdnej rady, ani tomuto argumentu sťažovateľa nemožno podľa názoru ústavného súdu prisvedčiť.

16. Sťažovateľ v uvedenej súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Paluda proti Slovensku z 23. 5. 2017 (sťažnosť č. 33392/12), avšak nezohľadňuje skutočnosť, že na rozdiel od citovanej veci Paluda v jeho prípade predseda súdnej rady o návrhu nehlasoval (i) a jemu ako sudcovi bolo umožnené vyjadriť sa k veci na zasadnutí súdnej rady a hájiť svoje práva pred súdnou radou, a to za pomoci právneho zástupcu (ii). Navyše, v citovanej veci Paluda boli základom návrhu na disciplinárne potrestanie sudcu jeho vyjadrenia na adresu vtedajšieho predsedu súdnej rady (teda vtedajší predseda súdnej rady bol „poškodeným“, žalobcom i sudcom), zatiaľ čo v prípade sťažovateľa bol návrh súčasným predsedom súdnej rady podaný o. i. v súvislosti s nerešpektovaním protipandemických opatrení sťažovateľom a tiež jeho vystupovaním a správaním voči predsedníčke okresného súdu (iii). Uvedené okolnosti podľa názoru ústavného súdu prípad sťažovateľa podstatným spôsobom odlišujú od citovaného prípadu Paluda.

17. Vzhľadom na už uvedené samotná skutočnosť, že predseda súdnej rady viedol zasadnutie súdnej rady bez ďalšieho, nespochybňuje ústavnoprávnu akceptovateľnosť napadnutého uznesenia. Pokiaľ sťažovateľ v tejto súvislosti tvrdí, že postup predsedu súdnej rady, ktorý viedol zasadnutie súdnej rady, mal byť „*nezákonný*“, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ neodkázal na žiadne relevantné ustanovenie platného právneho poriadku, ktoré by túto nezákonnosť podporovalo, a už vôbec nepreukázal prípadný ústavnoprávny rozmer ním tvrdenej nezákonnosti.

III.2. Námietka nedostatku právomoci súdnej rady:

18. Sťažovateľ ďalej namieta, že proti nemu nebolo vydané právoplatné rozhodnutie o protiprávnom konaní v súvislosti s nerešpektovaním protipandemických opatrení, preto proti nemu ani nemohla byť uplatnená právomoc súdnej rady pozastaviť mu výkon funkcie sudcu [námietka b)].

19. Ústavný súd k tejto námietke sťažovateľa v krátkosti odkazuje na § 22a zákona o sudcoch, podľa ktorého dočasne pozastaviť výkon funkcie sudcu možno aj sudcovi, u ktorého existujú dôvodné pochybnosti o tom, že spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ak tým môže byť vážne ohrozená dôveryhodnosť súdnictva alebo dobrá povesť súdnictva.

20. Takýto návrh bol predsedom súdnej rady podaný aj proti sťažovateľovi. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti bližšie neobjasnil, prečo by uvedené dôvodné pochybnosti museli byť nevyhnutne naviazané na právoplatné rozhodnutie o jeho protiprávnom konaní, a preto ani túto námietku sťažovateľa nebolo možné zo strany ústavného súdu vyhodnotiť ako dôvodnú.

III.3. Námietka porušenia zásady *ne bis in idem*:

21. Podľa názoru sťažovateľa bola v jeho veci porušená zásada *ne bis in idem*, pretože proti nemu bolo súčasne vedené disciplinárne konanie na podnet predsedníčky okresného súdu a konanie o návrhu predsedu súdnej rady na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu [námietka c)].

22. Ústavný súd bez toho, aby sa bližšie zaoberal skutočnosťou, že sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti neoznačil príslušné ustanovenia ústavy a dohovoru, z ktorých zásada *ne bis in idem* vyplýva, v krátkosti odkazuje na konkrétne okolnosti tejto veci, a to že konanie o návrhu predsedníčky okresného súdu nebolo právoplatne skončené.

23. Preto aj ak by ústavný súd akceptoval, že konanie o návrhu na pozastavenie výkonu funkcie sudcu je konaním o „trestnom obvinení“, čo sťažovateľ nijakým spôsobom nepreukázal, v okolnostiach tohto prípadu o ňom nemožno už na prvý pohľad tvrdiť, že by bol stíhaný za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby (čl. 50 ods. 5 ústavy). Podobne ani na účel čl. 4 protokolu č. 7 k dohovoru nemožno o sťažovateľovi tvrdiť, že by bol „oslobodený právoplatným rozsudkom“ (bližšie pozri rozsudok vo veci Kadusic proti Švajčiarsku z 9. 1. 2018, sťažnosť č. 43977/13, bod 82 a tam citovaná judikatúra).

24. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti nepoukázal na žiadnu inú právnu úpravu či príslušnú judikatúru, ktoré by jeho námietku o porušení zásady *ne bis in idem* priamo podporovali.

25. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že ani námietku porušenia zásady *ne bis in idem* nemožno vyhodnotiť ako dôvodnú.

III.4. Námietka nezrozumiteľnosti návrhu a nedostatku odôvodnenia napadnutého uznesenia:

26. Sťažovateľ namieta aj to, že návrh predsedu súdnej rady bol nedostatočne zrozumiteľný a že napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne odôvodnenie, a preto nemôže byť zákonné a preskúmateľné [námietka d)].

27. Ústavný súd už judikoval, že na rozhodnutia súdnej rady sa nevzťahuje požiadavka na odôvodňovanie porovnateľná s rozhodnutiami správnych orgánov či súdov (II. ÚS 29/2011, z nedávnych III. ÚS 446/2021). Na účel naplnenia práva sťažovateľa na odôvodnenie rozhodnutia postačí, ak zo samotného procesu (napr. odôvodnenie návrhu, zvukový záznam a zápisnica zo zasadnutia súdnej rady) vyplývajú dôvody, na základe ktorých bolo rozhodnuté (porov. rozsudok Veľkej komory vo veci Taxquet proti Belgicku zo 16. 11. 2010, sťažnosť č. 926/05, bod 92 a nasl.; tiež rozhodnutie o prijateľnosti vo veci Judge proti Spojenému kráľovstvu z 8. 2. 2011, sťažnosť č. 35863/10, bod 35 a nasl.). Ústavný súd pritom zohľadňuje aj skutočnosť, že sťažovateľ nenamietal, že by na zasadnutí súdnej rady prezentoval argumenty, na ktoré by nedostal relevantnú a dostatočnú odpoveď, ale namietal, že samotný návrh je nedostatočne zrozumiteľný.

28. Ústavný súd sa oboznámil s návrhom predsedu súdnej rady na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu sťažovateľa, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ sa od 1. januára 2021 odmietal podrobiť protipandemickým opatreniam, predovšetkým odmietaním pojednávať a rozhodovať vo veciach, v ktorých je zákonným sudcom, za použitia respirátora. Na uvedené mal byť sťažovateľ upozornený aj predsedníčkou okresného súdu, avšak bezúspešne. Na nerešpektovanie protipandemických opatrení sťažovateľom podal sťažnosť aj prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen. Sťažovateľ však naďalej pojednával bez použitia respirátora, v dôsledku čoho bol 15. marca 2021, keď nerešpektoval pokyn predsedníčky súdu prekryť si dýchacie cesty počas pojednávania, predvedený na príslušné obvodné oddelenie Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „Policajný zbor“). Následne muselo byť zrušených viacero nariadených verejných pojednávaní, keďže sťažovateľ si naďalej odmietal prekryť dýchacie cesty a zostal vo svojej kancelárii, prípadne pracoval z domu, pretože jeho potvrdenie o protilátkach bolo platné iba do 12. apríla 2021, a teda by mu v prípade príchodu do práce bol odopretý vstup do budovy okresného súdu. Na výzvu predsedníčky súdu na pojednávaní 31. mája 2021, aby si prekryl dýchacie cesty, sťažovateľ nereagoval. Na opakovanú výzvu predsedníčky súdu, ktorá vykonávala kontrolu na dodržiavanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, jej oznámil, že je verejnosťou a uložil jej pokutu 300 eur. Podobne vystupoval aj proti príslušníkom Policajného zboru, ktorí ho upozornili na skutočnosť, že sú verejní činitelia, a aj im uložil opakovane poriadkovú pokutu, pričom ich požiadal, aby svojmu nadriadenému odkázali, že ak sa do jeho pojednávacej miestnosti dostavia znova, bude im uložená poriadková pokuta vo vyššej sume. Následne policajnej hliadke nedovolil zadokumentovať priestupok, „*pokračoval vo vyhadzovaní policajnej hliadky*“ a „*odmietol sa legitimovať či čokoľvek podpísať*“.

29. V návrhu je ďalej uvedené, že sťažovateľ nepopiera skutočnosť, že odmietal pojednávať a rozhodovať s prekrytím dýchacích ciest. Svoje konanie iba ospravedlňuje dvoma lekáorskými správami, z ktorých však podľa návrhu predsedu súdnej rady nevyplýva žiaden taký zdravotný dôvod, ktorý podľa platného právneho stavu vytvára výnimku pri používaní respirátora. Uvedené malo byť potvrdené aj stanoviskom príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva. Sťažovateľ pred súdnou radou taktiež argumentoval neplatnosťou vyhlášok úradu verejného zdravotníctva, ktoré však boli platné a záväzné aj pre sťažovateľa.

30. Predseda súdnej rady na základe už uvedeného vyjadril pochybnosť o morálnom štandarde a integrite sťažovateľa. V tejto súvislosti osobitne poukázal na vedomie povinnosti a zodpovednosti človeka (sťažovateľa) voči iným. Sťažovateľ totiž najmenej počas 5 mesiacov vykonával svoju funkciu na pracovisku bez toho, aby najmä pri verejných pojednávaniach nosil respirátor, pričom

takáto povinnosť mu vyplývala z príslušnej vyhlášky úradu verejného zdravotníctva. V tejto súvislosti nerešpektoval ani pokyny predsedníčky súdu, ktorá má podľa § 42 ods. 2 písm. d) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov povinnosť kontrolovať dodržiavanie pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na daný účel sa považuje za zamestnávateľa. Pokiaľ sa sťažovateľ o vyhláškach úradu verejného zdravotníctva vyjadril, že sú neplatné, a teda ich nemusí rešpektovať, uvedené je potrebné považovať za hrubú svojvôľu a prekročenie oprávnení, ktoré sú sudcovi priznané. Sťažovateľ podľa návrhu nejaví náznaky dosiahnutia nápravy, keď primeraným spôsobom nereagoval na upozornenia predsedníčky súdu (zamestnávateľa), zákroky príslušníkov Policajného zboru, stanovisko súdnej rady (uznesenie č. 76/2021 z 20. apríla 2021, v zmysle ktorého súdna rada nepovažuje vynucovanie protiepidemických opatrení v pojednávacej miestnosti predsedom súdu, spočívajúce v požiadavke nosiť respirátor pojednávajúcim sudcom, za zásah do jeho nezávislosti, ale za plnenie povinnosti predsedu súdu pri ochrane verejného zdravia, pozn.) a ani na podanie návrhu na disciplinárne konanie zo strany predsedníčky súdu. Dôveryhodnosť a dobrá povesť súdnictva je podľa návrhu predsedu súdnej rady vážne ohrozená, ak povinnosť prekrytia dýchacích ciest je demonštratívne, verejne a úmyselne porušovaná pri výkone funkcie sudcu, ktorý by sám mal byť vzorom pre ostatné osoby i celú spoločnosť v dodržiavaní opatrení. Ich porušovanie sudcom, ktoré je navyše dlhodobé, vytvára priestor pre ostatných členov spoločnosti, aby konali rovnako a odvolávali sa pritom na skutočnosť, že tak koná i predstaviteľ justície, a to bez akýchkoľvek následkov.

31. Ústavný súd sa s odkazom na už uvedené presvedčil, že návrh predsedu súdnej rady bol v okolnostiach tejto veci dostatočne zrozumiteľný a odôvodnený a že sťažovateľovi z tohto návrhu za prípadnej pomoci právneho zástupcu muselo byť zrejmé, na základe akých dôvodov bol podaný a aké následky môže mať rozhodnutie súdnej rady. Sťažovateľ mal možnosť argumentovať v neprospech tohto návrhu, a to najskôr písomne a neskôr aj priamo na zasadnutí súdnej rady, pričom obe tieto možnosti využil a argumentoval práve aj proti samotným dôvodom „nezrozumiteľného“ návrhu. Z napadnutého uznesenia v spojení s návrhom predsedu súdnej rady je podľa názoru ústavného súdu dostatočne zrejmé, ako a na základe akých konkrétnych dôvodov bolo vo veci sťažovateľa rozhodnuté. Na tom nič nemení ani námietka sťažovateľa, že časť návrhu nebola podľa jeho názoru formulovaná gramaticky správne, keďže návrh ako celok pôsobí dostatočne jasne a zrozumiteľne, rovnako ako výrok samotného napadnutého uznesenia.

32. Ústavný súd vzhľadom na uvedené uzatvára, že návrh predsedu súdnej rady proti sťažovateľovi bol dostatočne zrozumiteľný a že tento návrh aj sám osebe dáva dostatočný základ na výrok napadnutého uznesenia.

III.5. Námietka diskriminácie:

33. Sťažovateľ ďalej namieta svoju „priamu diskrimináciu“, pretože zo strany predsedníčky okresného súdu nemalo byť vyhovené jeho návrhu na inštaláciu plexiskla v pojednávacej miestnosti. Domnieva sa, že na niektorých iných súdoch bolo plexisklo nainštalované na účel umožnenia pojednávať bez prekrytia dýchacích ciest [námietka e)].

34. Ústavný súd bez toho, aby sa bližšie zaoberal príčinnou súvislosťou medzi sťažovateľom vnímanou priamou diskrimináciou zo strany vedenia okresného súdu a napadnutým uznesením, ako aj absenciou premietnutia sa tejto konkrétnej námietky sťažovateľa do petitu jeho ústavnej

sťažnosti (označenie konkrétnych článkov ústavy a dohovoru, z ktorých zákaz diskriminácie vyplýva, pozn.), považuje za vhodné uviesť, že sťažovateľ ani len neoznačil zakázaný dôvod svojej údajnej priamej diskriminácie a nijakým spôsobom nepreukázal svoje tvrdenie o požiadavke na inštaláciu plexiskla na okresnom súde a ani svoje tvrdenie o inštalácii plexiskla na iných súdoch (*affirmanti incumbit probatio*).

35. Ústavný súd na tomto mieste opätovne pripomína, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, pričom aj sám má právnické vzdelanie a relevantné praktické skúsenosti z výkonu funkcie sudcu všeobecného súdu. Sťažovateľovi preto musí byť zrejmé, akým spôsobom má uplatniť v konaní pred ústavným súdom konkrétnu námietku, aby dosiahol jej meritórny ústavnoprávny prieskum. Ako už bolo uvedené, všeobecné námietky vytvárajúce priestor na dohady a dedukcie nemožno zo strany ústavného súdu akceptovať.

36. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že ani sťažovateľom vznesená námietka diskriminácie nie je dôvodná.

III.6. Námietka priebehu vypočutia na zasadnutí súdnej rady:

37. Sťažovateľ ďalej pred ústavným súdom namieta, že pri jeho vypočutí na zasadnutí súdnej rady dostával od členov súdnej rady sugestívne a kapciózne otázky, že predseda súdnej rady protiprávne zasahoval do jeho obhajoby, že celý proces bol inkvizičný a že nebolo vyhovené jeho návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania na preukázanie nepravdivosti tvrdenia o údajnej možnosti šírenia ochorenia COVID-19 osobou neprejavujúcou klinické príznaky predmetného ochorenia [námietka f)].

38. Ústavný súd vo vzťahu k uvedenému konštatuje, že sťažovateľ bližšie nešpecifikoval sugestívne a kapciózne otázky, ktoré mal dostať od členov súdnej rady a ktoré by ako také spochybňovali spravodlivosť či nestrannosť/nezaujatosť konania pred súdnou radou. Rovnako nijakým spôsobom nekonkretizoval kroky či zásahy predsedu súdnej rady, o ktorých sa domnieva, že boli „nezákonné“ a obmedzili jeho „právo na obhajobu“. Pokiaľ mal sťažovateľ pocit, že jeho vypočutie pred súdnou radou malo tzv. inkvizičné znaky, na účel konania o ústavnej sťažnosti je potrebné, aby na podporu svojich všeobecných tvrdení poskytol primerané dôkazy a relevantnú konkrétnu právnu a skutkovú argumentáciu.

39. Vo vzťahu k námietke o nevykonaní znaleckého dokazovania ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ ústavnému súdu neobjasnil, na základe akých ustanovení platného právneho poriadku sa domnieva, že súdna rada môže nariadiť vykonanie takéhoto znaleckého dokazovania, resp. že mala dokonca povinnosť takémuto jeho návrhu vyhovieť. Už vôbec sťažovateľ neobjasnil, aké dôsledky by vykonanie predmetného dokazovania malo na posúdenie dôvodnosti návrhu predsedu súdnej rady (pozri bod 28 a nasl. tohto uznesenia).

40. Vzhľadom na uvedené ústavný súd musel aj túto námietku sťažovateľa vyhodnotiť ako nerelevantnú.

III.7. Námietka porušenia práva na ochranu zdravia:

41. Sťažovateľ tvrdí, že dlhodobé prekrytie horných dýchacích ciest nemá vedecký základ a navyše má negatívne zdravotné dôsledky na osobu nosiacu rúško, resp. respirátor, a teda sa touto

povinnosťou zasahuje do jeho základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy. On sám predložil lekárske potvrdenia, že prekrytie horných dýchacích ciest mu spôsobuje zdravotné komplikácie [námietka g)].

42. Ústavný súd vo vzťahuje k označenej námietke poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľom predložené lekárske potvrdenia boli v návrhu predsedu súdnej rady vyhodnotené ako nerelevantné, pretože z nich nevyplýva žiaden zákonný dôvod, ktorý by umožňoval výnimku pri používaní respirátora, čo malo byť potvrdené aj stanoviskom príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva. Sťažovateľ tento záver vyjadrený v návrhu predsedu súdnej rady vo svojej ústavnej sťažnosti nijakým relevantným spôsobom nespochybnil a obmedzil sa na opakovanie svojej argumentácie pred súdnou radou.

43. Preto ani túto námietku sťažovateľa nemohol ústavný súd akceptovať.

III.8. Námietka prednosti súkromného záujmu pred verejným záujmom:

44. Sťažovateľ tvrdí, že záujmy jednotlivca sa nikdy nesmú podrobovať verejnému záujmu, čo vyplýva z čl. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny [námietka h)].

45. Ústavný súd v prvom rade a predovšetkým upriamuje pozornosť sťažovateľa na skutočnosť, že ním spochybňované vyhlášky a z nich vyplývajúce opatrenia neboli, a to v relevantnom čase a ani neskôr, vyhlásené za nesúladné s označeným dohovorom a jeho článkami. Táto skutočnosť musela byť sťažovateľovi známa aj v relevantnom čase, teda v čase predchádzajúcom podaniu návrhu predsedu súdnej rady.

46. Ústavný súd ďalej konštatuje, že argumentácia sťažovateľa v tejto otázke je bez ohľadu na už uvedené aj nedostatočne zrozumiteľná a určitá. Z označeného ustanovenia síce vyplýva, že záujmy a blaho človeka budú mať prednosť pred výhradným záujmom vedy a spoločnosti, avšak je potrebné vykladať ho s ohľadom na účel a predmet Dohovoru o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny, ktoré sú vyjadrené v jeho čl. 1, a to potrebu chrániť dôstojnosť a identitu všetkých ľudí a zaručiť každému bez diskriminácie rešpektovanie jeho integrity a iných práv a základných slobôd v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny.

47. Sťažovateľ ústavnému súdu nevysvetlil, na základe akých právnych úvah dospel k záveru, že povinnosť prekrytia dýchacích ciest rúskom alebo respirátorom spadá pod predmet označeného dohovoru (aplikácia biológie a medicíny), a ani to, prečo by prekrytie dýchacích ciest bolo potrebné považovať za zásah v oblasti zdravia podľa čl. 4 označeného dohovoru (sťažovateľ však odkázal na potrebu informovaného súhlasu podľa čl. 5 označeného dohovoru, v zmysle ktorého *zásah v oblasti zdravia* sa môže vykonať iba vtedy, ak osoba, ktorej sa týka, bola informovaná a so zásahom vyjadrila súhlas, pozn.).

48. Povedané inak, rovnako presvedčivo by mohol sťažovateľ argumentovať označeným dohovorom aj proti povinnosti mať v motorovom vozidle zapnutý bezpečnostný pás alebo proti povinnosti osprchovať sa pred vstupom do verejného bazéna.

49. Ako už bolo konštatované, úlohou ústavného súdu nie je nahrádzať činnosť právneho zástupcu sťažovateľa, ale posúdiť ústavnoprávnu relevanciu ním vznesených námietok.

50. Ani označenú námietku sťažovateľa však vzhľadom na už uvedené nemožno považovať za dostatočne konkrétnu a určitú, a teda takú, ktorá by mohla spochybniť ústavnoprávnu akceptovateľnosť napadnutého uznesenia.

III.9. Námietka prekonania ochorenia COVID-19:

51. Sťažovateľ tvrdí, že nemohol ohrozovať zdravie iných, pretože po prekonaní ochorenia mal imunitu na vyššej úrovni ako zaočkovaní jednotlivci [námietka i)].

52. Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ neobjasnil príčinnú súvislosť medzi touto ním vznesenou námietkou a napadnutým uznesením. Z označenej námietky nie je zrejmé, akým spôsobom uvedené zbavuje sťažovateľa zodpovednosti za porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov, a to nielen vo vzťahu k protipandemickým opatreniam, ale aj vo vzťahu k jeho správaniu voči predsedníčke okresného súdu (zamestnávateľovi, pozri bod 30 tohto uznesenia), príslušníkom Policajného zboru a v konečnom dôsledku k jeho povinnostiam ako sudcu.

53. Ústavný súd vzhľadom na uvedené nemohol prisvedčiť ani tejto námietke sťažovateľa.

III.10. Námietka posúdenia vyhlášok úradu verejného zdravotníctva:

54. Sťažovateľ ďalej namieta, že v zmysle § 194 ods. 1 CSP môže ako sudca sám predbežne posúdiť, či sú vyhlášky úradu verejného zdravotníctva v súlade s ústavou. Navyše, do času rozhodnutia ústavného súdu o návrhu generálneho prokurátora nie je povinný sa nimi riadiť [námietka j)].

55. Ústavný súd vníma, že sťažovateľ v konaní o ústavnej sťažnosti vystupuje v pozícii súkromnej osoby, ktorá o sebe tvrdí, že bolo zasiahnuté do jej základných práv a slobôd, a nie ako predstaviteľ justície – sudca. Prirodzene, je právom sťažovateľa uvádzať na podporu svojich návrhov v zásade akékoľvek tvrdenia a argumenty. Ústavný súd však nemôže mlčky prehliadnuť skutočnosť, že sťažovateľ sa v súvislosti s touto svojou námietkou priamo odvoláva na svoje postavenie sudcu, z ktorého podľa jeho názoru vyplýva, že funkcia sudcu mu priznáva v podstate všeobecné oprávnenie (právomoc), aby si pre vlastnú osobnú potrebu vyhodnotil, ktorú vyhlášku považuje za súladnú s ústavou, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, a podľa toho si pre vlastnú potrebu vyhodnotil, ktoré z nich on sám musí rešpektovať a ktoré nie.

56. Takéto úvahy, ak vyjadrujú a odzrkadľujú úprimné vnútorné presvedčenie konkrétneho sudcu, vyvolávajú na strane ústavného súdu opodstatnené rozpaky.

57. Nech to už je akokoľvek, ústavný súd dáva do pozornosti sťažovateľa, že § 194 ods. 1 CSP sa uplatňuje pri dokazovaní v súdnom konaní, teda pre účely prebiehajúceho sporového konania, pričom samotné ustanovenie používa pojem súd, nie sudca. Sťažovateľ predmetné vyhlášky neposudzoval a ani nemohol posudzovať v rámci dokazovania v súdnom konaní, pretože s nimi nebol konfrontovaný ako súd rozhodujúci vo veci (tzv. prejudiciálna otázka), ale ako každý iný jednotlivec vo svojom bežnom občianskom živote.

58. Rozčarovanie ústavného súdu nad predmetnou argumentáciou sťažovateľa umocňuje súvisiaca námietka, v zmysle ktorej bez ďalšieho nie je povinný riadiť sa príslušnou vyhláškou, ktorá bola napadnutá v konaní o súlade právnych predpisov na ústavnom súde.

59. Ústavný súd sťažovateľovi pripomína, že samotné podanie návrhu v konaní podľa čl. 125 ústavy samo o sebe neznamená, že napadnutý právny predpis automaticky prestáva byť platný a účinný, a to či už vo vzťahu k verejnosti ako takej, alebo vo vzťahu k samotnému sťažovateľovi (sudcovi).

60. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vyhodnotil tieto námietky ako nerelevantné.

III.11. Námietka nezákonnosti vyhlášok úradu verejného zdravotníctva:

61. Sťažovateľ napokon tvrdí, že vláda Slovenskej republiky nemá splnomocnenie na rozhodovanie o obmedzení základných práv a slobôd a že úrad verejného zdravotníctva nemá právomoci prijímať režimové opatrenia. Jeho vyhlášky sú tak neúčinné a nevykonateľné a ich vymáhanie je protiprávnym konaním, a to zločinom nátlaku podľa § 192 ods. 4 písm. d) Trestného zákona. Vyhlášky taktiež porušujú princípy dobrej správy, ktoré vyplývajú z čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 1 a 2 a ďalších článkov ústavy. Základné práva jednotlivcov nezanikajú prijatím protiprávných vyhlášok a taktiež ich v zmysle už uvedeného nemožno považovať za platné a účinné [námietka k)].

62. Ako už bolo uvedené, posúdenie ústavnosti vyhlášok nie je úlohou sťažovateľa, ale ústavného súdu v príslušnom súdnom konaní. Sťažovateľ môže mať právne pochybnosti o ich súlade s ústavou či medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, to ho však – rovnako ako ktoréhokoľvek iného jednotlivca – nezbavuje povinnosti riadiť sa všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktoré sú súčasťou právneho poriadku a ktoré neboli v konaní podľa čl. 125 ústavy vyhlásené za nesúladne s ústavou, ústavnými zákonmi alebo s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, prípadne ak v prebiehajúcom konaní nebola pozastavená ich účinnosť.

63. Ani poslednú námietku sťažovateľa preto nie je dôvodná.

III.12 Záver:

64. Vzhľadom na všetko už uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom a podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

65. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok pri predbežnom prerokovaní odmietol, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu